

שאלת שלום לאשה

שלום וברכה

דו שאלה וואס מיר ווילן דורך טון איז צו מ'מעג זיך באגריסן מיט א שוועגערן אדער ווייבל וואס איר ארבעט צוזאמען און אפיס וכדומה, און וואס איז דו מערסטע אויסגעהאלטענע מהלך.

איז איידער מיר גייען צי צו דו הלכה דארף מען קודם וויסן וואס שלום מיינט בכלל. איז לכאורה דו ערשטע מאל ווי שאלת שלום און דו תורה ווערט דערמאנט איז אין בראשית מ"ג כז וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר הַשָּׁלוֹם אֲבִיכֶם הִזְקָן אֲשֶׁר אִמְרַתֶּם הַעֲוֹנוֹ הִי כח וַיֹּאמְרוּ שָׁלוֹם לַעֲבָדְךָ לְאֲבֵינוּ עֲוֹנוֹ הִי וַיִּקְדּוּ וַיִּשְׁתַּחוּ וַיִּשָּׁתְּחוּ שמואל א' כ"ה

ה וַיִּשְׁלַח דָּוִד, עֲשָׂרָה נְעָרִים; וַיֹּאמֶר דָּוִד לְנְעָרִים, עָלוּ כְרַמְלָה וּבִאֲתֶם אֶל-נָבִל, וַיִּשְׁאַלְתֶּם-לוֹ בְּשָׁמִי, לְשָׁלוֹם. וַיֹּאמְרֵם כֹּה, לְחִי; וְאַתֶּם שָׁלוֹם וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם, וְכָל אֲשֶׁר-לָךְ שָׁלוֹם.

מלכים ב' ד' אלישע הנביא צו גיחזי

כו עֲתֵה רוּץ־גָּא לְקִרְאָתְךָ וְאָמַר־לָהּ הַשָּׁלוֹם לָךְ הַשָּׁלוֹם לְאִישֶׁךָ הַשָּׁלוֹם לְיָלֶד וְתֹאמַר שָׁלוֹם: און דו משנה מסכת ברכות נד.

והתקינו שיהא אדם שואל את שלום חברו בשם שנאמר (רות ב, ד) והנה בעז בא מבית לחם ויאמר לקוצרים ה' עמכם ויאמרו לו יברכך ה' ואומר (שופטים ו, יב) ה' עמך גבור החיל ואומר (משלי כג, כב) אל תבזז כי זקנה אמך ואומר (תהלים קיט, קכו) עת לעשות לה' הפרו תורתך רבי נתן אומר הפרו תורתך משום עת לעשות לה':

אבות פ"ד משנה ט"ו

רבי מתיא בן חרש אומר, הוי מקדים בשלום כל אדם

ברכות יז.

מרגלא בפומיה דאביי לעולם יהא אדם ערום ביראה (משלי טו, א) מענה רך משיב חמה ומרבה שלום עם אחיו ועם קרוביו ועם כל אדם ואפילו עם נכרי בשוק כדי שיהא אהוב למעלה ונחמד למטה ויהא מקובל על הבריות אמרו עליו על רבן יוחנן בן זכאי שלא הקדימו אדם שלום מעולם ואפילו נכרי בשוק.

ברכות ו:

וא"ר חלבו אמר רב הונא כל שיודע בחברו שהוא רגיל ליתן לו שלום יקדים לו שלום שנאמר (תהלים לד, טו) בקש שלום ורדפהו ואם נתן לו ולא החזיר נקרא גזלן שנאמר (ישעיהו ג, יד) ואתם בערתם הכרם גזלת העני בבתיכם

מכות כ"ג:

גופא א"ר יהושע בן לוי שלשה דברים עשו ב"ד של מטה והסכימו ב"ד של מעלה על ידם [אלו הן] מקרא מגילה ושאלת שלום [בשם] והבאת מעשר מקרא מגילה דכתיב (אסתר ט, כז) קימו וקבלו היהודים קיימו למעלה מה שקבלו למטה ושאלת שלום דכתיב (רות ב, ד) והנה בועז בא מבית לחם ויאמר לקוצרים ה' עמכם ואומר (שופטים ו, יב) ה' עמך גבור החיל מאי ואומר וכי תימא בועז הוא דעביד מדעתיה ומשמיא לא אסכימו על ידו ת"ש ואומר ה' עמך גבור החיל שבת פט.

וא"ר יהושע בן לוי בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שהיה קושר כתרים לאותיות אמר לו משה אין שלום בעירך אמר לפניו כלום יש עבד שנותן שלום לרבו א"ל היה לך לעזרני מיד אמר לו (במדבר יד, יז) ועתה יגדל נא כח ה' כאשר דברת

נדרים ח.

ואי ליכא ליזיל וליתב אפרשת דרכים ויהיב שלמא לבי י'

ובר"ן שם

ויהיב שלמא לבי עשרה – ומתוך שישיבו לו שלום יגיבו עליו מן היסורין. עד דמקלעין ליה עשרה וכו':

מסכת דרך ארץ זוטא י"א

אמר רבי יהושע:

גדול הוא השלום

ששמו של הקב"ה נקרא שלום,

שנאמר: "ויקרא לו ה' שלום" (שופטים ו).

אמר רבי חייא בר אבא:

מכאן שאסור לשאול בשלום חברו במקום מטופ.

מה טעם? "ויבן שם גדעון מזבח ויקרא לו ה' שלום" (שופטים ו).

מה מזבח שאינו אוכל ולא שותה ולא מריח

ולא נבנה אלא לכפרתן של ישראל נקרא שלום.

מי שהוא אוהב שלום ורודף שלום ומקדים שלום ומשיב שלום,

ומטיל שלום בין ישראל לאביהם שבשמים –

על אחת כמה וכמה.

רמב"ם דעות ה'

הלכה ז

תלמיד חכמים לא יהא צועק וצווח בשעת דבורו כבהמות וחיות ולא יגביה קולו ביותר אלא דבורו בנחת עם כל הבריות וכשידבר בנחת יזהר שלא יתרחק עד שיראה כדברי גסי הרוח ומקדים שלום לכל האדם כדי שתהא רוחן נוחה הימנו ודן את כל האדם לכף זכות מספר בשבח חברו ולא בגנותו כלל אוהב שלום ורודף שלום

מ'זעט פון דעם אז שאילת שלום איז נישט בלויז מהיכי תיתי געטראפן א חבר נאר דאס גייט

צוריק צו דו שבטים ביז צו תקנת אנשי כנסת הגדולה אויף אזוי ווייט אז נישט צוריק גריסן איינעם גייט אריין אין גדר פון גזילה כמבואר אין ברכות ו:

איז צום אלעם ערשטן דארף מען פארשטיין דא אז אויב זאגט אונז דו משנה אין ברכות אז מען האט מתקן געווען אז א מענטש זאל שוואל זיין בשלום חברו בשם איז וואס קומט אונז דו משנה אין אבות צולייגן וועגן מקדים זיין בשלום כל אדם.

פשוט פשוט קען מען זאגן אז ער קומט צולייגן אז מ'זאל מקדים זיין.

און שו"ת יהודה יעלה פון רבינו יהודה אסאד זצ"ל וויל ער פארשטיין דו גאנצע ענין דא מיט דו תקנה ווען איינער טרעפט זיין חבר זאל ער גיין שוואל זיין בשם? ווען איז דאס מבוטל געווארן? פ"ו ברענגט עס נישט דו רמב"ם נאר ב"י א ת"ח.

אין מהלך האט ער אז דו תקנת אנשי כנסת הגדולה רעדט מען פון שוואל זיין בשם ד' אותיות און דאס האט געהאט א היתר פון עת לעשות ה' הפרו תורתך אן הוראות שעה קעגן דו מינים און

אפיקורסים וואס גלייבן נישט אין תחיית המתים און ער זאגט אז דו שם בן ד' אותיות ווייזט אויף דו ענין פון תחיית המתים הכלל משבטלו המינים איז בטל געווארן דו גאנצע הוראות שעה פון שואל זיין בשם בן ד' אותיות ולכן פארשטיין מיר פ"ו דו רמב"ם פסקנט נאר ווי דו משנה און אבות ווי עס שטייט און ב"ק ל.

אמר רב יהודה האי מאן דבעי למהוי חסידא לקיים מילי דנזיקין רבא אמר מילי דאבות ואמרי לה מילי דברכות:

זעען מיר אז אבות איז פאר א ת"ח.

א אנדערע מהלך האט ער אז בעצם דו ווארט "שלום" איז דו אייבערשטער'ס נאמען און דו תקנה איז בלויז געווען א היתר לצורך שלום א בחינה פון למחוק את השם פאר שלום בין איש לאשתו. קומט רבי מתיא בן חרש זאגן עס איז נישט בלויז א היתר נאר א חיוב. און דאס ברענגט דאך שוין דו רמב"ם יא אראפ.

אבער דו מהלך איז נישט לויט רוב פוסקים ווי עס ווערט געברענגט און שו"ע יו"ד סי' רע"ו סעיף יג

כלי שהיה כתוב עליו שם קוצץ מקום השם וגו'.

הגה: ואסור לכתוב שם לכתחלה שלא בספר דיוכל לבא לידי בזיון ולכן נזהרין שלא לכתוב שם באיגרת ויש נזהרין אפילו במלת שלום שלא לגמור כתיבתו (מהרי"ל בשם התשב"ץ):

זאגט אויף דעם דו ש"ך אז

(טז) אפי' במלת שלום כו'. ורוב העולם אין נזהרים בזה כך כתוב בתשובת הרא"ש כלל ג' סי' ט"ו דמותר.

איז לכא' להלכה דו עצם שם שלום יא מותר אבער כנראה האט דו רמב"ם דארט און פי' המשניות געהאלטן אז דו עצם שם של שלום האט יא געדארפט א היתר פון דו תקנת אנשי כנסת הגדולה משום עת לעשות לה' הפרו תורתך ווי עס שטייט און מסכת שבת (דף י' עמוד ב) אסור לאדם שיתן שלום לחבירו בבית המרחץ, משום שנאמר (שופטים ו' כד) "ויקרא לו ה' שלום", ופירש רש"י שגדעון קרא אבער למעשה דו רמב"ם רעכנט עס נישט אויס פון דו 7 שמות וואס מטאר נישט להקב"ה ה' שלום. מעקן אין הלכות יסודי התורה ו'

הלכה ב

ושבעה שמות הם השם הנכתב יו"ד ה"א וא"ו ה"א והוא השם המפורש או הנכתב אדני ואל אלוה ואלהים ואלהי ושדי וצבאות כל המוחק אפילו אות אחת משבעה אלו לוקה.

ועי' עו"ש.

און אזוי ווי דו רמב"ם אין פי' המשניות לערנט אויך דו ערוך ערך עת אז מרעדט פון שלום עליכם.

ריב"ן מכות כ"ג:

ושאילת שלום בשם - דמותר לאדם לשאול בשלום חבירו בשם כגון ישים ה' עליך שלום ואין בו משום מוציא שם שמים לבטלה. מרבי. ל"א שאילת שלום בשם דחייב אדם לשאול בשלום חבירו בשם ואנו נמי כי שיילינן אהדדי מדכרינן שם דשלום שמו של הקב"ה דכתיב ([שופטים ו'](#)) ויקרא לו ה' שלום לשם ה':

לכאורה שטייט דא ביידע וועגן פונעם מהר"י אסאד.

האב איך געזען ערגעץ אז פאר דעם הייבט מען אן מיט שלום עליכם און דער משיב ענטפערט עליכם השלום, וויבאלד מהייבט אן מיט דו אויערשטער'ס נאמען און מען ענדיגט מיט דעם.

אנדערע לייגן צו אז פון דא נעמט זיך עס אז ווען איינער פרעגט וואס טוט זיך ענטפערט מען ברוך השם, א בחינה פון שאילת שלום.

און דער חידא פתח עיניים יוצא לט: זאגט אז למעשה נאך דעם וואס חז"ל נעמען אהן אז מזאל נישט זאגן לה' קרבן נאר קרבן לה' ווייל אויב ער וועט נאר זאגן דו אייבערשטער'ס נאמען אן קרבן ער וועט נישט ענדיגן קומט אויס ער זאגט דו אייבערשטער'ס נאמען לבטלה, איז אזוי אויך זאל מען נישט וואונטשן מיט שלום עליכם ווייל ח"ו ער וועט נישט ענדיגן וועט אויסקומען אז ער זאגט ארויס דו באשעפערס נאמען לבטלה.

איידער מיר גייען ווייטער דארף מען זיך אפשטעלן און מבאר זיין וואס מיינט דאס שאילת שלום? איז בפשטות אינטערעסירט מען זיך ביי יענעם וועגן זיין שלום זיין פרידן וואס טוט זיך, איז אלעס פיין וויאזוי גייט עס און מ'וואונטשט זיך אהן א ברכה.

אבער אין שו"ת אבני נזר חיו"ד סי' תע"ד אות א' לערנט ער אז שאילת שלום מיינט אז מ'בעט דעם אויבערשטן אז זיין חבר זאל זיין בשלום און לויט אים שאילת שלום און ברכת שלום איז דו זעלבע זאך און דו הערה דארטן אויפן עמוד פון זיין זון דעם שם ושמואל ברענגט ער א ראי' פון רש"י פרשת וירא ווען דו אייבערשטער איז געקומען מבקר חולה זיין אברהם שטייט דארט אין רש"י ובא הקב"ה ושאל בשלומי, זאגט דו שם ושמואל דו אייבערשטער דארף דאך נישט פרעגן, ער ווייסט דאך אלעס, אלא מאי שאילת שלום מיינט א ברכה.

אבער לכאורה פון דארט איז משמע פונקט פארקערט, דו אייבערשטער גייט בעטן דעם אייבערשטען אז אברהם זאל זיין געבענטשט???

אויב שאילת שלום מיינט בעטן דעם אייבערשטען אז יענער זאל זיין געבענטשט, שטומט דאך דאס נישט, און סאיז זיכער א דוחק צו ניצן קבלה זאכן דאס צו פארענטפערן וועגן דו מרכבה אמא און אבא וכו' און סתם אזוי דו ראי' פון שם ושמואל אז דו אייבערשטער דארף נישט פרעגן, זעהט מען קלאר יא אז דו אייבערשטער האט געפרעגט קין וועגן הבל און דאס איז דו סדר.

און דו ראי' פון שו"ת בצל החכמה ח"ה סי' מ"ח פון א אפענע פסוק אין שמואל א' כ"ה

ה וַיִּשְׁלַח דָּוִד עֲשָׂרָה נְעָרִים וַיֹּאמֶר דָּוִד לְנְעָרִים עָלְיָם כְּרִמְלָה וּבָאתֶם אֶל-נָחַל וּשְׁאֵלְתֶם-לּוֹ בְּשֵׁמִי לְשָׁלוֹם: וּבְאִמְרַתְּם זֶה לָחִי וְאַתֶּם שְׁלוֹם וּבֵיתְךָ שְׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר-לָךְ שְׁלוֹם:

וואס מיר האבן שוין אויבן געברענגט, שטייט דארט ווייטער און פסוק י"ד

הִנֵּה שְׁלַח דָּוִד מַלְאָכָיו מִהַמִּדְבָּר לְבָרֶךְ אֶת-אֲדֹנָיו:

זאגט ער אז סאיז א בפירושע ראי' אז שאלת שלום מיינט לברך את אדנינו.

אבער אדרבה ושאלתם לו מיינט דאך דא קלאר נישט אז מ'בעט דעם באשעפער נאר ער רעדט דאך לו צו נבל. און אזוי ווי מיר האבן פארשטאנען בפשטות שאילת שלום קען מען דא פונקט אזוי קלאר פארשטיין.

און וכן צו אלע אנדערע ראיות פון תרגום יונתן ירושלמי איבעראל ווי עס שטייט לברך שרייבן זיי לשאלו בשלומו אבער דאס שטימט פֿיין מיטן פשטות'דיגע מהלך כמבואר לעיל.

איז לאמיר גיין א שטאפעלע ווייטער און אנהייבן דו סוגיא וואס מיר זענען געקומען דורך טון.

ובזה החלי

און שו"ע אה"ע סי' כ"א

סעיף ו

אין שואלים בשלום אשה כלל, אפילו על ידי שליח, ואפילו על ידי בעלה אסור לשלוח לה דברי שלומים. אבל מותר לשאול לבעלה איך שלומה:

און דו מקור איז פון דו גמרא בבא מציעא פז. און קידושין ע.

נשדר ליה מר שלמא לילתא א"ל הכי אמר שמואל קול באשה ערוה אפשר ע"י שליח א"ל הכי אמר שמואל אין שואלין בשלום אשה על ידי בעלה אמר ליה הכי אמר שמואל אין שואלין בשלום אשה כלל

זאגט רש"י

אין שואלין בשלום אשה – שמא מתוך שאילת שלום יהיו רגילים זה עם זה ע"י שלוחם ויבואו לידי חיבה:

אמר ליה רב נחמן ע"י בעלה – אהיה אני שליח לדבר:

אין שואלין בשלום אשה כלל – שמרגיל לבה ודעתה אצלו:

שטייט דא אויפן פלאץ אין בן יהוידע פונעם בן איש חי

הכי אמר שמואל: אין שואלין בשלום אשה כלל. מקשים ואם כן איך אמר אלישע לגחזי (מלכים ב' ד, כו) עתה רויץ נא לקראתה ואמר לה השלום לך השלום לאישך השלום לילד ותאמר שלום?

ונראה לי בס"ד דהאי כללא דשמואל ליתיה אלא באיש נכרי שאינה מכירה ואין לו התקרבות עמה בלאו הכי ולכן אסור לשאול בשלומה דנראה מזה השלום שבא לעשות קירוב דעת עמה ולהיות אהבה וחיבה בינו לבינה בשלום זה ודמי לעגבות אבל אדם שהוא קרוב שלה או אפילו זר ממנה אך נתארח בביתה כמה פעמים ונהנה ממנה אם ידרוש בשלומה אינו נראה דכונתו לעשות קירוב דעת עמה ולעורר בינו לבינה אהבה וחיבה דבאמת הוא חייב לשאול בשלומה משורת דרך ארץ ונימוס העולם כיון דנתארח בביתה וקבל הנאה וטובה ממנה ואיך יהיה כפוי טובה לבלתי ידרוש בשלומה בפגעו בה!

והכי הוה אצל אלישע הנביא ע"ה שקיבל הנאה וכבוד מן השונמית שנתארח בביתם בכל כבוד שבעולם ועשו לו עליה ושלחן ומנורה לעצמו (מלכים ב' ד, י) לכן שלום זה הוא עליו בתורת חיוב ואין עושה בו קירוב דעת ויתרון אהבה וחיבה אבל כאן רב יהודה היה זר מהם ומימיו לא נתארח אצלם ולא נכנס לביתם ולא נהנה מהם ומה לו לשאול בשלום האשה וכהאי גוונא אסר שמואל.

ועוד הך דאלישע הנביא ע"ה שאני דלא שאל בשלום האשה לבדה אלא שאל בשלום אינשה ושלום הילד גם כן ואין בזה חשש משום קירוב דעת והתעוררות אהבה וחיבה ושמואל איירי בשואל בשלום האשה לבדה דנעשה בזה קירוב דעת טפי.

זאגט ער דברים ברורים ופשוטם א פרעמדע פרוי אזוי ווי די גמרא רעדט פון איז א וודאי אסור שאילת שלום אבער אלישע הנביא רעדט מען דאך אז ער איז געווען א גאסט ביי איר, איז נישט נאר מען מעג נאר סאיז א חיוב מדיני דרך ארץ און לכאורה איז דאס פונקט אזוי שייך ביי א ווייבל אין אפיס וכדומה. אגב איז דא אנדערע תירוצים און דו אחרונים דוגמת דו פתחי תשובה אבער סאיז דוחקים.

דו ערוך השלחן אה"ע סי' כ"א

והטעם שאין שואלין בשלום אשה – דשמא מתוך שאילת שלום אפילו ע"י שליח יהיו רגילין זה עם זה ויבואו לידי חיבה [רש"י שם], ולפ"ז אין האיסור רק בשאילת שלום שיש בזה קירוב דעת ואהבה, אבל לאמר לה "צפרא טבא" וכה"ג – נראה דאין איסור.

און לפי זה זאגט דו מנחת יצחק ח"ח סי' קכ"ו

אבל מ"מ כיון דבנוגע לשאלת שלום באשה אין לחלק מטעם דשלום הוי שמו של הקב"ה ובין לשון אחר, רק בין הוא דרך חיבה אי לא, אם כן בזמננו דכפי הנהוג בין המון הוי אמירת שלום כמו צפרא טבא דהתירו משום דהוי אורח ולית בין משום חיבה כנ"ל.

היוצא אז דו ערה"ש איז מתיר צו זאגן א גוט מארגן ווייל דאס הייסט נישט דרך חיבה, לייגט צו דו מנח"י אז היינט צו טאגס איז שלום אויך נישט קיין דרך חיבה און דאס איז פונקט אזוי מותר.

וכע"ז אין שו"ת מהר"ם שי"ק אה"ע סי' נ"ג עפ"י דו פני יהושע אז דכיון דדרך ארץ ואורחא הוא לית ביה משום הרגל.

און דאס וואס ער ענדיגט צו והמקדש עצמו בדבר המותר לו וראוי לו קדוש יאמר לו. איז כמובן מאליו ווען ער פירט זיך איבעראל אזוי בקדושה ביים עסן וכו' נישט ווען ער הייבט אהן דא ביי זיך ארויס דרייען פון גריסן עמעצער וואס איז דו נארמאלע סדר פון דרך ארץ וואס קען אריין גיין און כלל פון גזלן ווי אויבן דערמאנט פון גמ' ברכות ו:

דו מהרש"א שבת פט. אויף דו גמרא וואס דו אייבערשטער האט געפרעגט משה ווען ער איז ארויף אין הימל, איז נישטא קיין שלום אין ענקער שטאט.

וא"ל משה אין כו' כלום יש עבד שנותן כו' והתוס' הקשו ע"ז מהא דאמרינן כדי שאילת תלמיד לרב ע"ש ונראה ליישב דשאילת שלום ונתינת שלום תרתי מילי נינהו דשאילת שלום היינו שבעל הבית שואל את האורח הבא אצלו אם היה שלום לו בדרך וממקום שבא וזהו שייך ג"כ בתלמיד לרב אבל נתינת שלום הוא שהאורח נותן לבעל הבית שלום וזה אינו בתלמיד לרב:

דו מהרש"א זאגט דא אז שאילת שלום און נתינת שלום איז צוויי זאכן.

בפשטות וואלט איך געזאגט אז שאילת שלום גיין אויספרעגן איז א גרעסערע חוצפה פאר א תלמיד פאר א רב און לענינינו וואלט און אזא פאל געווען אסור משום חיבה אבער סתם גיין וואונטשן א ברכת שלום איז פ"ו זאל זיין א פראבלעם ס"ה געווען א ברכה.

אבער דו מהרש"א זאגט דא פונקט פארקערט, אז וואונטשן פאר א רבי איז אסור אבער פרעגן שאילת שלום ווי איז געווען דו וועג וואלט געווען גרינגער.

למעשה קומט ארויס פונעם מהרש"א אז נתינת שלום איז דאס וואס חז"ל האבן געאסרט, און ווי מיר האבן שוין דערמאנט אויבן אז אזוי האט דו אבנ"ז און בצל החכמה אפגעלערנט (דלא כמהרש"א דשאילת שלום ונתינת שלום תרי מילי נינהו) וואס הגם מיר האבן מדחה געווען אויבן זייערע ווערטער וויבאלד שאילת שלום מיינט נישט בעטן דעם אייבערשטען אבער לדינא קענען מיר נאך אלס אננעמען אז שאילת שלום מיינט טאקע יא נתינת שלום איי מיר האבן געהאט א בפירושע פסוק אז דו שאילה איז געווען צו נבל און נישט צום באשעפער, אבער בשעתן שרייבן דו שורות האב איך געזען א חידוש אז סקען גאר זיין אז שאילת שלום מיינט נישט אז מפרעג אדער מ'בעט נאר אזוי ווי דו משנה אין ברכות פרק ב משנה א' שואל מפני הכבוד ומשיב.

מזעט אז אינמיטן קרי"ש איז שואל זיין הארבער ווי משיב זיין, בפשטות מיינט דאס אויב איינער איז צוגעקומען צו אייך איז דא גרעסערע היתרים צוריק צו געבן שלום ווי איידער איר זאלט צוגיין צו יענעם אינמיטן קרי"ש.

היוצא דו שואל מיינט דער וואס קומט צו קודם און דו משיב איז דער וואס געט צוריק שלום.

איז לכאורה משמע אז שאילת שלום מיינט ס"ה דער וואס קומט קודם און דו חבר וואס ענטפערט איז דו משיב.

איז איה"נ שאילת שלום מיינט נישט א בקשה צו הקב"ה אבער סאיז נאך אלס נתינת שלום ותו לא מיד.

איז דו היתר וואס מיר האבן געטראכט צו זאגן אז סתם זאגן שלום, פ"ו נישט, איז נפל פיתא בבירא, און מדארף נאך אלס צוקומען צו דו היתר פונעם ערוך השלחן און דו מנח"י.

דו בצל החכמה קומט אריין מיט גאר א שטארקע חידוש, אז בעצם וואס איז געווען אזא פראבלעם מיט זאגן שלום לכאורה איז דאך דאס סתם א ברכה?

ברענגט ער זייער שטארק אז איבעראל ווי דו תורה ברענגט דו ענין פון שאילת שלום איז עס געקומען מיט א כריעה והשתחווי'.

בראשית מ"ט ח' ישתחוּ לך בני אביר: תרגום אונקלס למשאל בשלמך. דו תורה זאגט ביקן אבער אונקלס שרייבט שאית שלום.

בראשית כ"ז

כט יַעֲבֹדְךָ עַמִּים, וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְךָ לְאֻמִּים—הָיָה גִבִּיר לְאַחֶיךָ, וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְךָ בְּנֵי אִמְךָ; אַרְרִיךָ אֶרֶז, וּמִבְּרָכֶיךָ בְּרוּךְ.

תרגום יונתן מקדמין למשאל בשלמך וכן בתרגום ירושלמי.

בראשית מ"ג

כז וַיִּשְׁאַל לָהֶם, לְשָׁלוֹם, וַיֹּאמֶר הַשָּׁלוֹם אֲבִיכֶם הִזְקָן, אֲשֶׁר אֶמְרָתָם—הַעֲוָדְנוּ, חִי. כח וַיֹּאמְרוּ, שָׁלוֹם לַעֲבָדְךָ לְאֻבֵּינוּ—הַעֲוָדְנוּ, חִי; וַיִּקְדּוּ, וַיִּשְׁתַּחֲוּ (וַיִּשְׁתַּחֲוּ).

און אזוי איז טאקע משמע אין שו"ע סי' פ"ט אין ב"י ווי ער רעדט פון שלום און ברענגט לשונות פון ראשונים פון כריעה והשתחווי' און אזוי שרייבט דארט דו פרמ"ג אויפן פלאץ אז שאילת שלום איז צוגעגאנגען צוזאמען מיט כריעה והשתחווי' מיטן זיך ביקן, איז פארשטענדלעך פ"ו חז"ל האבן אזוי מקפיד געווען אויף שאילת שלום ווייל דאס קען ברענגען קירוב הדעת וחיבה, אבער למעשה איז זייער שווער מקבל צו זיין אזא היתר וויבאלד עס ווערט דערמאנט און דו שפעטערע פוסקים אז היינט וויבאלד שלום גייט שוין נישט צו מיט כריעה זאל זיך דו הלכה טוישן, אדרבה און דו רמב"ם הלכות ת"ת פ"ה

ה"ה... ולא יתן שלום לרבו או יחזיר לו שלום כדרך שנותנים לריעים ומחזירים זה לזה אלא שוחה לפניו ואומר לו ביראה וכבוד שלום עליך רבי ואם נתן לו רבו שלום יחזיר לו שלום עליך רבי ומורי.

קלאר משמע אז נאר ב"י א רבי זאל מען זיך איינבייגן, זעען מיר אז דו טראדיציע פון זיך ביקן בשעתן געבן שלום איז שוין בטל געווען בזמן הרמב"ם און טראץ דעם ווערט נישט דערמאנט אז שלום בזמנו איז גרינגער געווארן איז משמע סאיז נאך אלס צוגעגאנגען מיט א חיבה און קירבת הלב.

נאך היתרים ברענגען דו פוסקים אז שלום עליכם נישט עליך לשון נקבה, אפשר ברוכים הבאים איז לכאורה דו מערסטע אויסגעהאלטען סיי סאיז נישט א לשון פון שלום כלעיל בערוך השלחן דשאר לשונות פשיטא דשרי אום סיי סאיז א לשון רבים.

מיר וועלן צוענדיגן לכבוד דו יארצייט פון רבינו הקדוש מסאטמער זי"ע

כ"ו מנחם אב תשפ"ד

מיטן שו"ת באר משה ח"ד סי' קט"ז

ואני מעיד שבעיני ראיתי לכ"ק אדמו"ר הגאה"ק רשבנה"ג מסאטמאר הי"ו...קודם שעזב הבית ראיתי שעושים לו דרך לחדר שהיולדת הי' שם ועמד על פתח הבית...ואמר בקול מזל טוב מזל טוב. והיינו שהמנהג הפשוט לברך ולהתברך וכו'.

און דעברעצינע רב פסקנט טאקע אז אלע לשונות וכדומה איז להלכה מותר זיך צו באגריסן עיי"ש.

ובזה אסיים, ועושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועכ"י.

הגהות און הערות קריטיק איז אפרישיעטעד

הכו"ח זעירא דמן חבריא.